

Lærerprat

Ingen kunnskap om stamming i utdanningen

Hva lærte du om stamming i utdannelsen din? *Jeg lærte ikke noe om stamming i utdannelsen min og hadde generelt lite kunnskap om stamming fra tidligere.*

Behandle elever som har stamming som alle andre elever

I utgangspunktet tenker jeg at eleven ikke har noen begrensninger, og på en måte tenker jeg det ikke er noen spesiell tilrettelegging. Min elev gjør det samme som andre elever. Jeg hadde vel tenkt annerledes dersom det var en elev som alltid vegret seg for muntlig aktivitet, eller på andre måter viste at han hadde utfordringer. Det dreier seg vel om å være sensitiv for elevens behov. Dette gjelder jo også alle andre elever som «ikke har dagen sin» og slipper. På den ene siden kan en tenke at jeg tilrettelegger for eleven når jeg ser han strever med å si navnet sitt. På en annen side kan en tenke at jeg ikke gir han sjansen. Det er derfor viktig å ha en god dialog hele veien. Slike ting kan jeg gjøre uten at jeg tenker at jeg tilrettelegger, men det er en måte å bli kjent med eleven og være sensitiv overfor han .

Navn: Pål Andreassen

Alder: 54 år

Skole: Borkenes skole

Trinn: 4.trinn

Pål har jobbet som lærer i 16 år og har nå en elev i klassen som stammer. Ingen hadde gjort han oppmerksom på at det var en elev i klassen som stammet.

- *Når man kommer inn som ny lærer i en klasse kan det jo ofte være mange ulike utfordringer. Stammingen var derfor ikke det første jeg ble oppmerksom på. Kanskje fordi stammingen ikke var så fremtredende i begynnelsen eller fordi det var andre ting som tok fokus. Det er mye informasjon som skal utveksles når man kommer som ny lærer i en klasse.*

Finne elevens styrker

Pål forteller videre at en måte å tilrettelegge på er å finne elevens styrker og bygge videre på dette. Eleven har mange styrker og stammingen har ikke annet fokus enn å finne de løsningene som passer eleven best. Eleven som er glad i å synge kan for eksempel få delta aktivt på dette.

Noen sekunder ekstra

Stamming er ikke et tema i hverdagen. Jeg spør om han vil lese og da får han slippe om han ikke vil lese, og andre ganger vil han lese. Vi har snakket om hvordan han vil at vi skal ta tak i det når han står fast. Han synes det er OK om vi hjelper når han står fast, men det er ikke noe problem å vente. Ofte er det nok å gi han litt ekstra tid, det dreier seg jo kun om noen sekunder ekstra.

Informasjon i klassen

Klassen har fått informasjon om stamming, der eleven selv fortalte om vansken. Jeg tror det var nyttig både for eleven selv å få forklare, og for medelevene å få kunnskap. Ellers tror jeg ikke medelever tenker over stammingen i det daglige. Det er så vanlig for dem.

Dialog med eleven er viktig

Ta en samtale med eleven så snart som mulig for å gjøre avtaler.

- Det er viktig med en god dialog med eleven. Hvordan ønsker eleven at lærer skal reagere når han ikke får frem ordene? Er det greit å hjelpe eleven med ordene (fullføre setninger) eller skal en helst bare vente?
- Gjør avtaler om høytlesning og muntlige fremlegg. Noen ganger vil kanskje eleven slippe. Da er det veldig viktig med full takhøyde for hva han sier.

Tenke kreativt for å få frem elevens kunnskap

Elevene har tatt i bruk Book Creator der de lager presentasjoner for klassen. Der kan de selv lese opp det de har skrevet. Det er jo da et fint alternativ å kunne lese inn teksten på forhånd og bare trykke på lydklippet når presentasjonen vises. Dette er ikke noe bare eleven som stammer gjør, men som alle kan benytte seg av. Poenget er å finne ut måter eleven kan få vist muntlig kompetanse. En annen måte kan jo da være å tilby eleven å være muntlig aktiv eksempelvis med høytlesing og muntlige fremlegg, alene med lærer eller i mindre gruppe

Dagene kan være ulike

Vær frempå å gjøre gode avtaler i forkant. Da er min erfaring at det ofte går av seg selv, egentlig. Dette har kanskje sammenheng med at min elev er så klar og tydelig, og sier fra.

Dagene er så ulike. *Vil du lese i dag eller vil du ikke? Vil du ha ei fremføring?* Da er det veldig viktig med full takhøyde for hva han sier. *Det er greit jeg kan lese, eller i dag har jeg ikke lyst til å lese.* Hvis han ikke vil lese kan en kanskje noen ganger gjøre en avtale: *skal jeg og du gå ut og lese eller gå gjennom stoffet?* Alternativt kan en gjøre det i mindre gruppe.

Oppmerksom på overganger

Jeg tenker at elevens trygghet har sammenheng med miljøet han er i. En bør derfor være oppmerksom på overganger til nye miljø. Ved overgang til ungdomsskole, for eksempel, må en være oppmerksom på at eleven både får et nytt miljø og nye krav til muntlig aktivitet og utlevering. Dette kan gi eleven andre utfordringer enn han har hatt tidligere. Stammingen kan også utvikle seg til å bli mer fremtredende. Det er derfor viktig å være oppmerksom på hvordan eleven opplever slike overganger.